

Establir vincles entre la universitat i el món professional: una necessitat improrrogable

L'educació social es troba en un moment crucial en la seva història com a activitat professional i acadèmica. Si en els últims anys ha desenvolupat un procés intens fins a la seva total consolidació com a professió i com a àrea universitària, apareix ara la necessitat de perfilar-se millor davant de les altres professions educatives i socials, tot evitant col·lisions però, alhora, sense perdre espais i, sobretot, guanyant en reconeixement sobre les característiques de les funcions educatives que pot desenvolupar. Per a això, cal continuar construint un discurs propi basat en l'experiència, la reflexió, l'estudi i la investigació. Aquests elements són fonamentals per donar una més gran solidesa a la identitat professional (on s'inclouen els aspectes ètics i deontològics de l'activitat) i, al seu torn, augmentar el rigor i la qualitat de les intervencions educatives, que és una qüestió bàsica per guanyar credibilitat davant de les altres professions i davant de la societat.

Alhora, des del punt de vista universitari, el procés de Convergència Europea de l'Educació Superior exigeix també a la universitat un replantejament de l'estructura dels estudis d'educació social, en establir com a prioritat unes *competències bàsiques* que s'han d'assolir pels estudiants en el seu procés de formació (competències transversals -instrumentals, interpersonals i sistèmiques- i competències específiques per a l'estudi de grau d'Educació Social, que posen un èmfasi especial en la idea de *saber*, *saber fer* i *saber ser*).

Aquest complex panorama no deixa de ser, al mateix temps, una bona oportunitat per establir nous ponts entre el món professional i el món acadèmic. Com a mínim, són dos els aspectes pels quals cal aquesta bona harmonia entre els dos:

En primer lloc, perquè es fa imprescindible construir una imatge compartida del tipus de professional que s'ha de formar, i consensuar les competències que es consideren fonamentals en el procés formatiu que assegurï un professional sòlid, solvent, realista i eficaç davant dels reptes del món actual. Fóra un disbarat que la persona formada a la universitat fos vista pels professionals en exercici com un *mal professional* a qui cal reeducar.

En segon lloc, perquè els matisos en el *saber fer* i el *saber ser* que s'inclouen en les competències, posen de relleu que la universitat, encara que sigui un espai fonamental de formació, no pot assumir amb total garantia que aquestes competències s'arribaran a desenvolupar. És a dir, molts d'aquests altres sabers no poden adquirir-se a les aules (per moltes metodologies actives, de simulació, d'anàlisi de casos o altres sistemes que arribin a utilitzar-se) i, en canvi, sí que es poden aprendre de manera natural, intensa i vivencial mitjançant la immersió

dels estudiants en la realitat del món professional que es produeix en el pràcticum. Els recursos professionals es converteixen així, juntament amb la universitat, en espais de formació.

Les habituals i cròniques dificultats de comunicació entre aquests dos sectors ens fa ser conscients que aquest procés d'apropament serà complex. És fàcil preveure que en són de llargues i àrdues les discussions tant per determinar bé la imatge del professional que es vol formar com la construcció d'un marc comú en el procés de formació (tipus de responsabilitats de cadascuna de les parts, sistemes de coordinació, distribució de continguts, requisits mínims dels recursos professionals per ser considerats *lloc de formació*, etc.).

Ara bé, aquestes dificultats no ens han de fer dimitir de l'obligació de començar aquesta aproximació ja que, en definitiva, és responsabilitat d'aquests dos agents que l'educació social arribi a ser vista per la societat, les administracions, els contractants i les altres professions amb la solidesa que es mereix. A més, no hem de perdre de vista que si guanya l'educació social en el seu conjunt (estudis universitaris, professionals) guanyen també els ciutadans i ciutadanes que s'han de beneficiar de les accions socioeducatives que es desenvolupin en la multitud de situacions on s'exerceix la professió. I aquest repte sí que té sentit.

Jesús Vilar

Mestre i llicenciat en pedagogia

Professor de les Escoles Universitàries de Treball Social i Educació Social Pere Tarrés (URL)